

fældte skulle der ikke forud for dommen eller ved dommen gives oplysning om arten af det arbejde, der ville blive anvist. Men det blev ikke anset for udelukket, at man i forbindelse med personundersøgelsen søgte at danne sig et indtryk af, hvilke typer af arbejdsopgaver den pågældende havde interesse og forudsætninger for.

I kriminalforsorgens Redegørelse II er der givet oplysning om, hvorledes 1007 sager fordelte sig efter arten af de foreninger, institutioner m.v., hvor der er udført samfundstjeneste. Der henvises til betænkningen, s. 124-125.

9.2.2. I en betinget dom med samfundstjeneste kan retten i overensstemmelse med § 56, stk. 1 og 2, enten fastsætte den forskyldte straf eller undlade dette. For så vidt angår vilkåret om samfundstjeneste foretages der en for denne retsfølge helt speciel udmåling. Der fastsættes et antal arbejdstimer, som angiver den domfældtes samlede arbejdsforpligtelse, og samtidig fastsættes varigheden af den periode, inden for hvilken arbejdspligten skal være afviklet. Den falder i de fleste tilfælde sammen med den prøvetid og tilsynstid, der fastsættes ved dommen.

Om retningslinier for denne udmåling bemærkes, at timeantallet forudsættes at følge almindelige strafudmålingsprincipper med vægt blandt andet på kriminalitetens grovhed, og at afviklingsperioden afpasses efter antallet af timer. Det har på den anden side ikke været tilsluttet, at der skulle iagttages et skematisk forhold mellem antallet af arbejdstimer og størrelsen af den frihedsstraf, som er forskyldt og eventuelt fastsat i den betingede dom.

For så vidt angår minimum og maksimum for antallet af arbejdstimer tog arbejdsgruppen i 1980 sit udgangspunkt i oplysningerne om engelsk ret, der har et minimum på 40 timer og et maksimum på 240 timer. Om dette spørgsmål bemærkede arbejdsgruppen:

»På linie med den engelske ordnings minimum er det arbejdsgruppens opfattelse, at arbejdsforpligtelsens længde under forsøgsordningen ikke bør fastsættes til under 40 timer. Med et lavere antal vil det næppe være muligt at tilrettelægge arbejdets udførelse på rimelig måde. For så vidt angår den øvre grænse må man være opmærksom på, at høje timeantal ofte vil medføre, at den periode, inden for hvilken arbejdsforpligtelsen afvikles, bliver meget lang, og at det kan være vanskeligt at fastholde den dømte på at udføre samfundstjeneste over en længere periode. Som omtalt i alternativbetænkningen side 92 synes de engelske erfaringer også at indicere, at den engel-

ske maksimumgrænse på 240 timer er for høj. Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at der under forsøgsordningen udvises tilbageholdenhed over for at pålægge samfundstjeneste i et stort antal timer. Efter arbejdsgruppens opfattelse bør arbejdsforpligtelsen kun undtagelsesvis fastsættes til mere end 200 timer.«

Kriminalforsogens opgørelse over de udmålte timeantal i de første 1257 domme viser følgende fordeling:

I omtrent halvdelen af alle sager ligger timeantallet på mindst 80 og højst 120, idet de tre satser 80, 100, 120 udgør nogenlunde lige store grupper på hver omkring 15%.

Satserne på over 120 og højst 150 timer (hyppigst netop 150 timer) udgør andre 15%. Det kan således konstateres, at samfundstjenestens normalområde, udtrykt i det udmålte timeantal, ligger fra 80 til 150 timers arbejdspligt, i alt ca. 62% af sagerne.

Den samlede fordeling viser ikke strafudmålingens sædvanlige koncentration om den lavere del af strafferammen. Timesatserne under 80 timer (14%) er anvendt sjældnere end 200 timer (næsten 20%). Timeantallet 200 er formentlig hyppigere anvendt, end det blev forudsat af arbejdsgruppen. Der har sandsynligvis været en større tilbøjelighed til at idømme samfundstjeneste for ret betydelig kriminalitet end påregnet ved forberedelsen af forsøgsordningen.

Men i øvrigt har retspraksis næsten undtagelsesfrit holdt sig inden for det timeinterval mellem 40 og 200, som arbejdsgruppen gik ud fra, idet der kun i 8 tilfælde ud af i alt 1257 er anvendt timetal, der ligger under eller over den nævnte ramme.

9.2. Straffelovrådets overvejelser.

Straffelovrådet anbefaler, at en permanent ordning med hensyn til samfundstjeneste fortsat følger den fremgangsmåde, at der i dommen fastsættes et antal timer som udtryk for den samlede arbejdspligt samt en længstetid for afvikling af arbejdspligten.

Det foreslås endvidere, at der i loven optages regler om det maksimale og det minimale antal timer, der kan idømmes. Det er Straffelovrådets bestemte opfattelse, at der i loven bør angives et maksimum, som ikke kan overskrides. Arbejdsgruppen udtrykte i 1980 betænkelighed over for et maksimum som det i engelsk ret gældende på 240 timer, og man fandt, at arbejdsforpligtelsen kun undtagelsesvis burde fastsættes til mere end 200 timer. Heri lå på den anden side, at 200 timer ikke var tænkt som et generelt bindende maksimum. Straffelovrådet finder, at dette udgangspunkt næppe kan fastholdes uden modifika-